บทที่ 5

สรุป

5.1 แปลงปลูกส้มโชกุนเขตอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

ส้มโชกุนมีการแตกยอด 3 ช่วง คือ 18-25 มีนาคม, 3-9 มิถุนายนและ 27-30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ช่วงแตกยอดหลังเดือนมีนาคมมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 80.70 มิลลิลิตร และความชื้นดินเฉลี่ย 22.94 เปอร์เซ็นต์ ช่วงบานดอกมี 3 ช่วง วันที่ 2-13 เมษายน บานเฉลี่ย 12 วัน บานสูงสุดในวันที่ 6 ช่วงที่ 2 ดอกบานระหว่างวันที่ 12-18 มิถุนายน บานสูงสุดในวันที่ 4 การบานในรอบวันทั้ง 2 ช่วง บานสูงสุดที่เวลา 10:00 นาฬิกา และช่วงสุดท้ายดอกบานวันที่ 3-7 ธันวาคม บานสูงสุดในวันที่ 3 บานมากในเวลา 11:00 นาฬิกา ระหว่างออกดอกมีอุณหภูมิเฉลี่ย 37.60 องศาเซลเซียส และ 33.31 องศาเซลเซียส ละอองเรณูที่เก็บรักษาในอุณหภูมิห้องมีความมีชีวิตสูงมีค่าไม่น้อยกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ หลังจากดอกบานไปแล้วไม่เกิน 9 ชั่วโมง เมื่อระดับอุณหภูมิต่ำกว่า 30 องศาเซลเซียส ทำให้สามารถเก็บและรักษาค่าความมีชีวิตได้

ดอกส้มโชกุนเป็นดอกสมบูรณ์เพศ ปลายยอดเกสรเพศเมียมีร่องปุ่มและอยู่เหนือระดับละอองเรณูเล็กน้อย โดยมีชีวพาหะจำนวน 6 ชนิด ได้แก่ แมลงวันผลไม้ ซันโรง แมลงภู่ มดดำ ผีเสื้อ และมดแดง มาเยือนดอกและถ่ายละอองเรณูโดยมีค่าการติดผล 37 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ตามยังน้อยกว่าการถ่ายละอองเรณูแบบข้ามด้วยมือที่ติดผล 49 เปอร์เซ็นต์

5.2 แปลงปลูกส้มโชกุนเขตยะหา จังหวัดยะลา

ส้มโชกุนมีแตกต้นเดือนเมษายน พ.ศ. 2554 ช่วงแตกยอดมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 31.70 มิลลิลิตร และความชื้นดินเฉลี่ย 14.69 เปอร์เซ็นต์ บานเฉลี่ย 8 วัน บานสูงสุดในวันที่ 4 บานมากในเวลา 09:00 นาฬิกา ระหว่างออกดอกมีอุณหภูมิเฉลี่ย 38.14 องศาเซลเซียส ละอองเรณูที่เก็บรักษาในอุณหภูมิห้องมีความชีวิตสูงมีค่าไม่น้อยกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ หลังจากดอกบานไปแล้วไม่เกิน 6 ชั่วโมง เมื่อระดับอุณหภูมิต่ำกว่า 30 องศาเซลเซียส ทำให้สามารถเก็บและรักษาค่าความมีชีวิตได้

ดอกส้มโชกุนเป็นดอกสมบูรณ์ ปลายยอดเกสรเพศเมียมีร่องปุ่มและอยู่เหนือระดับอับละอองเรณูเล็กน้อย โดยมีชีวพาหะจำนวน 4 ชนิด ได้แก่ แมลงวันผลไม้ ซันโรง แมลงภู่ และมดดำ มาเยือนดอกและถ่ายละอองเรณูโดยมีค่าการติดผล 14 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ส่วนการถ่ายละอองเรณูแบบข้ามด้วยมือที่ติดผล 40 เปอร์เซ็นต์

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณน้ำฝน สภาพอากาศกับการแตกยอด ชีววิทยาดอก ชีวพาหะ การถ่ายละอองเรณู และการติดผล

ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปริมาณน้ำฝน ความชื้นดินและอุณหภูมิ เป็นปัจจัยสำคัญต่อช่วงการแตกยอด ความชีวิตของละอองเรณู ชีวพาหะ และ การติดผล การประสบภัยแล้งยาวนานชักนำให้การแตกยอดและออกดอกช้ากว่าปกติ แต่มีช่วงบานสั้น และบานอย่างรวดเร็ว และทำให้ลดจำนวนเชนิดของชีวพาหะ และจำนวนการติดผล

ข้อเสนอแนะ

ควรเชื่อมโยงแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าปัจจัยใดเป็น trigger ในวงจรของสัมโชกุนในช่วงปกติ และ extreme event วิเคราะห์ข้อมูลชนิดดิน การจัดการ และการดูแลรักษาแปลงปลูก รวมทั้งเชื่อมโยงการนำไปใช้ เพื่อการปรับตัวของเกษตรกร การศึกษาด้านการตอบสนองของประชากรชีวพาหะมีปัจจัยสิ่งแวดล้อม อาหารจากพืช การอพยพย้ายถิ่น วงจรชีวิต และอื่นๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการถ่ายละอองเรณูรวมทั้งช่วงเวลาการเยื่อนดอกที่มีความสัมพันธ์กับความมีชีววิทยาดอก การติดผล และคุณภาพผลผลิตภายใต้ภาวะเรือนกระจก และแนวทางการบรรเทาปัญหาด้านการผลิต สมควรแก่การศึกษาต่อไป